

۱- ضرورت تفکیک برنامه از قانون برنامه

یکی از مهم‌ترین چالش‌های پیش رو عدم تفکیک میان دو مقوله متفاوت «برنامه توسعه» و «قانون برنامه توسعه» است در ارتباط با آن بخش از اهداف، سیاست‌ها و اقدامات برنامه توسعه که اجرایی کردن آنها نیاز به تمهیداتی دارد که برای عملی کردن آن موافقت مجلس شورای اسلامی لازم است ضروری است احکامی تدوین و برای تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم شود. این احکام، نهایتاً قانون برنامه توسعه را تشکیل خواهند داد. بنابراین به‌منظور حفظ انسجام و جامع و مانع بودن احکام قانونی برنامه لازم است این احکام با رعایت اصول کلی قانون تهیه و تدوین شود. در قانون آوردن اموری که خواسته و شعار قوای مجریه و قضائیه و سایر نهادها و سازمان‌های اجرایی مستقل بوده و از اختیارات آنها است یا اینکه انجام یا عدم انجام آن امور قابلیت تشخیص و مهم‌تر از آن قابلیت انتساب به شخص حقیقی یا حقوقی مشخصی را ندارد؛ نه منطقی است نه ضروری. اما مروری گذرا بر برنامه‌های توسعه کشور در دهه‌های گذشته نشانگر عدم توجه به این دو اصل اساسی است. در غالب این برنامه‌ها مرز میان مفهوم «برنامه» و «قانون» خلط شده و موارد زیادی که نه ماهیت قانونی داشته و نه نیاز به اخذ مصوبه برای اجرا، وارد لوایح قانونی شده و به تصویب رسیده است و برنامه توسعه معادل قانون برنامه توسعه تصور شده است. در حالی که قانون برنامه، جزء کوچکی از کل برنامه است. به‌عنوان نمونه، برنامه پنجم توسعه کشور شامل ۲۳۵ ماده است. با رعایت اصول پیش گفته این موارد به راحتی می‌توانست تا یک چهارم کاهش یابد.

ما در طول دهه‌های متمادی تهیه برنامه‌های توسعه با عبور از مرز میان «برنامه» و «قانون»، به‌طور کلی خواسته‌ها و شعارهای دولت‌ها را بدون اینکه الزامی در میان باشد با تبدیل به قانون برنامه، به خواسته‌های مجلس تبدیل کرده و به این ترتیب آن را برای دولت‌های بعدی که ممکن است سلیقه دیگری داشته باشند نیز لازم‌الاجرا کرده‌ایم. به این ترتیب تفاوت نگاه و سلیقه میان مجلس‌ها و دولت‌ها از یکسو و تفاوت شعارهای دولت‌های متفاوت از سوی دیگر، اجرایی شدن برنامه‌های توسعه را به چالش کشیده و با موانع جدی روبه‌رو ساخته است. عدم تفکیک میان برنامه توسعه و قانون برنامه باعث شده طی سال‌های طولانی در جریان تصویب برنامه‌های توسعه کشور، بخش‌هایی از خود دولت برای بخش‌های دیگری از دولت تعهد قانونی ایجاد کنند یا اینکه برای بخش‌های خود اختیارات و امتیازات قانونی دست و پا کنند بدون آنکه این تعهدات یا اختیارات و امتیازات ارتباط چندانی با اهداف و سیاست‌های برنامه‌ها داشته یا حتی با موافقت دولت‌ها همراه باشد. بدیهی است در این صورت، برنامه توسعه با تمامی اجزا و جزئیات باید حتی قبل از روی کار آمدن دولت‌ها تدوین و منتشر شود تا قوه مجریه بر اساس آن مورد ارزیابی و قضاوت افکار عمومی قرار گیرد و پاسخگو باشد. ممکن است ادعا شود با اتخاذ چنین رویکردی در ارتباط با برنامه‌های توسعه، تحقق اهداف و سیاست‌های بلندمدت کشور چون چشم‌انداز بیست‌ساله و سیاست‌های کلی نظام دچار مشکل می‌شود. نظر به اینکه سیاست‌های کلی نظام علی‌القاعده با مدنظر قراردادن تحقق چشم‌انداز تدوین می‌شود و برنامه‌های توسعه نیز باید در چارچوب سیاست‌های کلی نظام تهیه شود؛ بنابراین از این جهت نیز جای نگرانی نخواهد بود (پرویز خسرو شاهی)

با توجه تفسیر فوق به نظر می‌رسد که علت تشکیل شورای عالی سلامت تجمیع سیاست گذاری در حوزه سلامت می‌باشد و چنانچه در حد و اندازه‌های واقعی ظاهر نشده است می‌تواند دلایل دیگری داشته باشد.

اما مشکل اصلی در حوزه سلامت تجمیع مراکز تصمیم ساز و سیاست گذارانی است که با استفاده از مواد قانونی تفسیر پذیر و غیر شفاف در تصمیم سازی مشارکت و یا مداخله می‌کنند.

۲- با وجود مشکلات عدیده در حوزه غذا تشکیل سازمان غذا و دارو در همه حوزه‌های کالاهای سلامت محور می‌بایستی پیگیری نمود.

- ۳- در سالهای گذشته کارشناسان حوزه غذا قادر به تعلیق و ابطال پروانه می نمودند که پس از پیگیری ذینفعان بدلیل عدم وجود محمل قانونی ، پرونده های از این دست به دادگاههای صالحه ارجاع گردید.
- در برنامه سوم توسعه و چهارم (به ترتیب ماده ۹۴ و ۹۴- کلیه مراکز تولید و توزیع مواد خوراکی ، آشامیدنی ، آرایشی و بهداشتی و همچنین مراکزی که در زمینه های فوق خدماتی را ارائه می کنند موظفند ضمن رعایت ضوابط بهداشتی که از طرف وزارت بهداشت ، درمان آموزش پزشکی و دستگاههای ذیربط اعلام می گردد نسبت به اخذ تأییدیه ادواری از افراد حقیقی و یا حقوقی (دولتی و یا غیر دولتی) که صلاحیت آنها برحسب مورد از طرف دستگاههای سابق الذکر برای مدت معین تأیید شده است اقدام کنند . وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و دستگاههای ذیربط موظفند حسب مورد بر خدمات افراد حقیقی و یا حقوقی تأیید صلاحیت به صورت مستمر نظارت و در صورت مشاهده تخلف ضمن رد صلاحیت آنها موضوع را به مراجع قانونی ارجاع نمایند.)
- برای این موضوع تکلیفی برای وزارت بهداشت در نظر گرفته شده است که در برنامه پنجم این ماده سهوا ویا تعمدا حذف گردیده است. بنابر این قانونی نمودن تشکیلات سازمان غذا ودارو از اهم واجبات می باشد .
- ۴- در خصوص تامین و تخصیص منابع و بودجه در سازمان غذا و دارو به اطلاع می رساند بودجه سازمان غذا ودارو آمریکا از مجموع ۴/۳۶ میلیارد دلار سالانه در دوره مالی سال ۲۰۱۲ فقط ۲ میلیارد دلار آن از ذی النفعان (user fees) عایدی داشته و بقیه از بودجه عمومی تامین شده است.